

her i Thinget, da Loven af 1855 forelaae til Behandling. At gaae frem paa denne Maade vil være at gjøre en Indrømmelse til dem, som vilde have en fri Rentefod, og paa den anden Side vilde det efter min Formening være en Indrømmelse til dem, som dog have den faste Overbeviisning, at det efter vort Lands hele Forhold ikke gaaer an at have en fri Rentefod, naar det blev fastsat, at der ved Udlaan indenfor den i foreliggende Lovudkast betegnede Grændse ikke maa gives Bevilling til Mere end 4 pCt. Rente.

Endelig skal jeg tilføie, at forsaavidt man vil bibeholde denne Uting, dette Bevillingsvæsen, saa skal man i det Mindste give Bevillingerne gratis, thi et saadant Gebyr som det, der nu fordres, er efter min Overbeviisning en aldeles upassende Indtægt for Statskassen.

Indenrigsministeren: Det er ingen Kunst, som det behage de den ærede Taler, at holde strenge Philippica bagefter, da kan man sagtens sige, „det behøvedes ikke, det var ikke nødvendigt, der var Jugenting i veien, man kunde godt faae Penge til 4 pCt.“; men paa den Tid, hvorom der er Spørgsmaal, da Eiendomsbesidderne frygtede for at maatte gaae fra deres Eiendomme, naar de ikke fik Tilladelse til at give høiere Renter, da skulde den ærede Rigsdagmand have holdt sin Tale; havde Ministeriet da ikke gaaet ind paa det, som det er gaaet ind paa, nemlig at give Bevilling til en høiere Rente, saa havde det bagefter heddet: Ja, Ministeriet har aldeles intet Hensyn taget til det Offentliges Tarv, det har Jugenting gjort, det er blevet siddende ganske roligt. Dengang var der i alle Egne af Landet Klager over, at Eiendomsbesidderne ikke kunde faae Laan i deres Eiendomme; de frygtede for, at deres Eiendomme vilde blive solgte osv., nu har Situationen forandret sig, — og er der da kommet noget saa forfæreligt stort Resultat frem af den Foranstaltning, Regjeringen dengang fandt sig foranlediget til at tage? Naar Folk ikke behøvede Penge til saa høie Renter, saa gave de heller ikke saa høie Renter, og det hele Resultat blev kun, som den ærede Taler sagde, at 25,000 Rd. bleve udlaaente til høiere Rente; men kunde Forholdene

ikke have filllet sig ganske anderledes, saaledes at det havde været nødvendigt at give Bevillinger til Udlaan af endnu større Summer?

Med Hensyn til den Sag, som her nærmest er under Dmtale, kan jeg naturligviis fatte mig meget kort, thi den er saa uddebatteret, deels idag og deels ved en tidligere Behandling af en lignende Sag, at det vilde være vanskeligt her at sige noget Nyt. Jeg skal derfor indskrænke mig til i den Henseende at meddele, at Indenrigsministeriet har opfattet Betydningen af den Bevillingsmyndighed, der er give det, saaledes, at naar bedre, fordelagtigere Conjuncturer igjen indtraadte, vilde det være at tage under nærmere Overveielse, om man ikke burde indskrænke Bevillingernes Antal og tage større Hensyn til de forskjellige Panter, som kunne gives, og til andre lignende Omstændigheder, men saalange Forholdene ere saaledes, som de nu ere, har Ministeriet troet, at naar Debitor og Creditor vare enige, ikke at burde nægte en saadan Bevillings Meddelelse, og jeg indser virkelig ikke, hvorledes Ministeriet, naar det ikke vilde give Anledning til Klage, kunde handle anderledes. Der har aldrig været meddeelt Bevilling til at tage høiere Rente, men man har indskrænket sig til at meddele en saadan Bevilling, naar vedkommende Debitor ansøgte derom. Ministeriet skulde virkelig være Thinget meget taknemmeligt, naar det kunde give saadanne Regler for en Indskrænkning i denne Bevillingsmyndighed, som kunne ansees for passende og rigtige, thi Intet kan være Ministeriet, idetmindste mig for mit Vedkommende, behageligere end i saa Henseende at have bestemte Regler, hvorefter man kan gaae. Jeg maa derimod tilstaae, at jeg ikke troer, at den Maade, som er fremsat i det foreliggende Lovforslag, er den rette, thi Enhver vil dog vistnok erkjende, at Debitorer, som kunne give gode Panter, vilde være meget uheldig situerede, naar netop de skulde være de Gneste, som ikke kunne faae Penge, hvis de i deres Eiendomme indestaaende Capitaler bleve dem opslugte. Det er ogsaa blevet sagt, at det mere er fra en theoretisk end en praktisk Synsmaade, man er gaaet ud, naar man mener, at Rentefoden bør være fri;